

WE MOGEN WEER STEMMEN! VERKIEZINGSKRANT WATERSCHAP HUNZE EN AA'S

Op woensdag 15 maart mag je over water stemmen, want dan zijn er waterschapsverkiezingen. De keuzes van ons bestuur hebben gevolgen voor hoe we leven met water. In deze krant lees je wat waterschap Hunze en Aa's doet in jouw omgeving en waarom jouw stem ertoe doet. We hebben op een rij gezet welke partijen meedoen aan de verkiezingen en wat zij belangrijk vinden. Zodat jij kunt afwegen wat voor jou van belang is.

Hoe zie jij de toekomst van ons water?

[HUNZEENAAS.NL/VERKIEZINGEN](https://www.hunzeenaas.nl/verkiezingen)

***STEM
OOK!***

WATERSCHAP
Hunze en Aa's

STEM VOOR DE TOEKOMST VAN ONS WATER

15 maart zijn de waterschapsverkiezingen. Maar waarom zou je naar de stembus gaan? Waterbeheer is toch goed geregeld in Nederland? Als je thuis de wc doortrekt, doucht of een wasje draait, stroomt het water het riool in. Daar zie je letterlijk niks meer van. En van het waterpeil in sloten en kanalen en van de waterkwaliteit in beken en meren merken we ook vrij weinig. Jouw voeten blijven droog.

Maar is schoon, veilig en voldoende water in sloten, beken, kanalen en meren vanzelfsprekend? Mijn antwoord: nee, dat is het niet. Het bestuur van waterschap Hunze en Aa's heeft hierin belangrijke keuzes te maken. Zo neemt door klimaatverandering de kans op wateroverlast door extreem veel neerslag toe. De droogte van de afgelopen zomers leert ons dat voldoende water niet vanzelfsprekend is. En de stijgende zeespiegel stelt in de toekomst hogere eisen aan onze dijken.

Klimaatverandering en zeespiegelstijging brengen vraagstukken met zich mee. Hoe ver kunnen en willen

we gaan in het voorkomen van overlast door te veel of te weinig water? En in welke mate accepteren we risico's? Want overlast en schade zullen we nooit voor de volle 100% kunnen voorkomen. Niet alles is nu eenmaal maakbaar en betaalbaar. De partijen in ons bestuur maken hier keuzes in. Maar de verkiezingen gaan over nog veel meer. Over hoe schoon we willen dat het water is. Over hoe duurzaam we als waterschap ons werk doen. En wat mag goed waterbeheer jou als belastingbetaler eigenlijk kosten?

In deze krant lees je meer over het waterschap en de verkiezingen. De partijen die meedoen presenteren zich, zodat jij een goede afweging kunt maken. Wat kiezen zij? Wat kies jij? Jouw stem doet ertoe. Voor de toekomst van ons water. Ik nodig je van harte uit om 15 maart je stem uit te brengen.

Geert-Jan ten Brink,
Dijkgraaf waterschap Hunze en Aa's

RICHARD WESTERHOF UIT VALTHERMOND

‘Water doet ertoe’

‘Vier jaar geleden zijn mijn vrouw en ik vanuit Soest naar Valthermond verhuisd. We wonen op de overgang van zand naar veen, tussen de Hondsrug en de Veenkoloniën. Als ik kijk naar het nieuws dan gaat het vaak over droogte of overstromingen. En om de beheersing van het water. We zien dat vaak als vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Ik heb dat zelf ervaren. Een aantal prachtige fijnsparrren in onze tuin moet weg. Ze hebben de droogte van deze en vorige zomers helaas niet overleefd. Wat mij betreft het bewijs dat water ertoe doet, of we dat nu willen of niet. Zeker ook met het oog op de toekomst, met een veranderend klimaat en een stijgende zeespiegel. En daarom ga ik stemmen op 15 maart!’

GEERTJE ENTING UIT ANDEREN

‘Water is alles’

‘Ik ben boerin in Anderen. Bovenop de Hondsrug, in het stroomgebied van de Drentsche Aa. Water is voor ons bedrijf alles. Maar dat is het voor iedereen. Zonder water geen leven. Door meerdere droge zomers zijn we anders naar water gaan kijken. De bodem moet een spons kunnen zijn die water opneemt en vasthoudt. We kijken naar onze grondbewerking, naar de aanvoer van organisch materiaal, naar de gewassen die we verbouwen en hoe we daarmee wisselen. Het is puzzelen. Met elkaar in de streek en samen met het waterschap zoeken we naar oplossingen. Natuurlijk ga ik stemmen. Het is een voorrecht en water is te belangrijk om niet te gaan stemmen!’

JAN KÖLLER UIT BORGSWEER

‘Veiligheid en schoon water zijn belangrijk’

‘Ik woon vlak achter de zeedijk in Borgsweer en ben voorzitter van Stichting Museumgemaal Cremer ‘op’ Termunterzijl. Tot de komst van gemaal Rozema in 2000 zorgde dit gemaal ervoor dat overtollig water werd weggepompt naar zee. Met vrijwilligers houden we Cremer in ere. Water is onze vriend en vijand. Zoals op 1 november 2006 toen het water buiten de dijk 4,83 meter boven NAP stond en het best kritiek was. Veiligheid tegen hoog water is belangrijk, binnen en buiten de dijk. En ook voor het zuiveren van rioolwater voor natuur en milieu staat het waterschap aan de lat. Dat het waterschap inwoners betreft, vind ik belangrijk. Dus natuurlijk ga ik stemmen!’

Waterschap Hunze en Aa's in cijfers

490.000 mensen wonen er in het werkgebied van Hunze en Aa's (Noordoost-Drenthe en Oost-Groningen).

120 liter water verbruikt elke inwoner gemiddeld per dag. Rioolwater wordt dagelijks gezuiverd op een van onze **13 rioolwaterzuiveringen**. Ongeveer **35 miljard liter** per jaar.

207.000 hectare is de omvang van ons werkgebied: (bij benadering) alles ten oosten van de lijn Emmen - Assen - Groningen - Delfzijl, tot de grens met Duitsland.

Ruim **3.600 kilometer** beken, kanalen en sloten worden door ons beheerd en onderhouden.

28 kilometer is de lengte van onze zeedijk (langs de Eems-Dollard, van Delfzijl tot Duitsland).

Met meer dan **1.700 stuwen** regelen we het waterpeil in ons gebied. Ook hebben we **1470 kilometer** kaden in beheer en **45 sluizen**.

100 miljoen euro is elk jaar nodig voor het uitvoeren van onze taken.

17 miljoen euro doen we in 2023 aan investeringen.

41,4 miljard liter is de totale hoeveelheid regenwater die in ons gebied naar beneden komt als er gemiddeld **20 millimeter** neerslag valt. Overtollig water voeren we af naar zee. Bij eb spuien we in Delfzijl en Nieuwe Statenzijl. En we hebben **3 zeegemalen**.

Als het droog is, voeren we zoet water aan vanuit het IJsselmeer. Jaarlijks gemiddeld **65 miljard liter**. Met een maximum van **22.000 liter per seconde**.

Jouw groene stem in het waterschap!

Droge voeten, veilige dijken, voldoende en schoon water, daarvoor zorgt het waterschap. Water Natuurlijk doet dat met zorg voor natuur, landschap, recreatie en behoud van cultuurhistorie. Met de klimaatverandering, de energietransitie en de bedreiging van onze natuur is het meer dan ooit tijd voor duurzaam en natuurlijk waterbeheer. Onze speerpunten:

Schoon en gezond water; rijk aan planten, vissen en ander leven.

Een duurzaam en innovatief waterschap; uit slib, rioolwater en biomassa halen we grondstoffen en energie. Medicijnenresten willen we uit het afvalwater zuiveren.

Verdroging tegengaan; door natuurlijk peilbeheer en beekherstel.

Recreatie rond en in het water, zoals wandelen, fietsen, zwemmen en vissen.

Bestrijding van vervuiling bij de bron; verminderen van gewasbeschermingsmiddelen en overbemesting.

Een eerlijke en sociale kostenverdeling; de vervuiler en de gebruiker moeten betalen. Kwijtschelding van belastingen voor lage inkomens.

Meer informatie? Kijk op waternatuurlijk.nl/hunze-en-aas

Uit liefde voor ons water!

We leven elke dag met water. Soms tégen het water maar meestal gelukkig mét het water. Voor onszelf, voor het land en voor de natuur.

Daarom is het zo belangrijk dat u op 15 maart ook op het waterschap gaat stemmen.

De PvdA wil dat de waterschappen meedenken over de inrichting van de ruimte om ons heen. Dat doen we samen met inwoners, daar doen we het immers allemaal voor!

De PvdA wil alles op alles zetten om ons oppervlaktewater steeds schoner te krijgen.

Het gebruik van schoon drink- en grondwater door de industrie moet zoveel mogelijk worden beperkt. En tenslotte: de lasten voor onze inwoners moeten eerlijk worden verdeeld. Dus naar draagkracht en naar gebruik. Wie meer gebruikt of vervuult, betaalt meer.

De PvdA staat voor een goed waterschapsbestuur en wil een partij zijn die mensen verbindt. Alleen op die manier kunnen we zorgen voor schoon, veilig en voldoende water. Voor nu en voor later!

Anja Woortman Lijsttrekker PvdA Hunze & Aa's

Duurzame taak-opvatting waterschap

De VVD vindt het waterschap belangrijk. Water is voor ons leven in Nederland van cruciaal belang. Voor planten, dieren, gebruik door (agrarische) bedrijven en als basis voor onze drinkwatervoorziening is schoon oppervlaktewater van essentieel belang. Hiervoor is het waterschap verantwoordelijk. De lageregelegen gebieden van ons waterschap moeten beschermd zijn tegen wateroverlast en in tijden van droogte moeten we zorgen voor voldoende en schoon water zodat (agrarische) bedrijven kunnen door produceren. Dit is een belangrijke taak van het waterschap.

Naast de benoemde kerntaken van het waterschap is de VVD van mening dat een uitbreiding van taken zal moeten plaatsvinden. Deze taken zijn maatregelen in het kader van klimaatadaptatie en duurzaamheid. Hierbij is samenwerking met anderen, deugdelijk financieel beleid en het gebruik van bestaande en bewezen technieken cruciaal. Het waterschap dient haar taken zo goed mogelijk uit te voeren en de kosten voor toekomstige generaties acceptabel te houden.

Meer informatie: <http://vvdhunzeenaas.nl/>

Zoden aan de dijk

Nederland Waterland. Of je nu aan de kust van Groningen woont of in een beekdal in Drenthe. Lange tijd konden we de excessen van weer en water bedwingen. De afgelopen jaren is gebleken dat dat niet altijd meer lukt. De klimaatverandering vraagt om een adequate aanpak, voor de opgaven van vandaag en in de toekomst.

Er doen zich nieuwe fenomenen voor. In plaats van versnelde afvoer van water moeten we water langer vasthouden. De langere perioden van droogte leiden ertoe dat voedselproductie onder druk staat. De winters zijn zachter en vochtiger en er is vaker heftige regenval die straten en kelders onder water doen staan. We krijgen te maken met vervuulende stoffen in het riool, zoals geneesmiddelen.

Het CDA vindt de waterschappen dan ook relevanter dan ooit. Met onze kernwaarden rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid, gerechtigheid en solidariteit maken wij het verschil. Het CDA zorgt voor natuur en voedselvoorziening, nu en in de toekomst. Betaalbaar en schoon water is daarom voor het CDA van groot belang.

Info: www.cda.nl/hunze-en-aas.

Voor water, klimaat en natuur

De AWP is deskundig en onafhankelijk. Wij gaan voor duurzaamheid en leefbaarheid. Water verbindt alles.

Waterveiligheid, waterkwaliteit, waterzuivering en waternatuur
AWP wil constructief meedenken en waar nodig een kritisch geluid laten horen, met innovatie en toekomst.

Goed gebruik belastinggeld
Verantwoorde uitgaven nu doen en niet doorschuiven naar volgende generaties.

Samen voor water en klimaat
AWP wil een maatschappelijk verantwoorde bijdrage leveren, en inspelen op het veranderende klimaat. Kwaliteit van uw huidige en toekomstige leefomgeving staat voorop. AWP wil dat deze taken goed worden geregeld. Meer ademruimte voor een gezond watersysteem, in een natuurlijke inrichting.

Inwoners centraal
AWP wil de betrokkenheid van bewoners en bedrijven bij het waterschap vergroten en daarvoor benaderbaar en aanspreekbaar zijn. De door u gekozen vertegenwoordigers van de AWP zijn aanspreekbaar op de plannen en besluiten binnen het waterschap, en kunnen die ook aan u uitleggen.

Stem nu en kies voor later

50Plus maakt zich sterk voor een eerlijk systeem voor het berekenen van kosten van waterzuivering. 50Plus stelt voor de belasting te baseren op het verbruikte water of op het daadwerkelijk aantal personen dat aanwezig is in het huishouden. Het berekenen van de kosten van waterzuivering op basis van daadwerkelijk verbruik is niet alleen eerlijker, maar motiveert ook tot zuinig gebruik van drinkwater.

Vervuilingseenheden

De waterschapsbelasting voor burgers wordt berekend in vervuilingseenheden. Het eenpersoonshuishouden wordt aangeslagen op een vervuilingseenheid. Een tweepersoon huishouden echter krijgt een belastingaanslag voor drie vervuilingseenheden, net zoals huishoudens met bijvoorbeeld zes personen. 50Plus vindt dat niet eerlijk. Een vervuilingseenheid is immers gebaseerd op een gemiddelde vervuiling per persoon.

Stem nu en kies voor later!

**Christen
Unie**

Hunze en Aa's

Ruimte voor elkaar!

Zorgen voor waterveiligheid, schoon water en voldoende water

Als ChristenUnie geloven we dat het mogelijk is die taak goed uit te voeren. Samen met inwoners, samen met andere overheden, andere politieke partijen, met ondernemers en onderwijsinstellingen. Samenwerken met elkaar: zodat inwoners, boeren, natuurbeheerders en ondernemers daar de vruchten van plukken.

In samenwerking zijn we als Nederlanders altijd goed geweest. Ook al zijn we verschillend en denken we verschillend, alleen door goed samen te werken kunnen we iets bereiken.

Het is belangrijk om dat hardop tegen elkaar te zeggen. Veel mensen ervaren dat gevoel van samen namelijk helemaal niet zo. Zij voelen dat er vooral óver hen in plaats van mét hen gepraat wordt. Niet voor niets hingen veel boerengezinnen de afgelopen tijd de vlag ondersteboven. Als noodkreet aan de overheid.

Ruimte voor elkaar betekent: naar elkaar luisteren bij zo'n schreeuw om hulp. Als waterschap kunnen wij niet zonder de boer bij het onderhouden van het landschap en de bescherming van biodiversiteit.

Gezond en verstandig met water!

Groninger Belang staat voor een gezonde en veilige toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen, in een tijd dat de weersomstandigheden steeds grilliger worden en de grond dreigt te verdrogen of te verzilten, tegen de achtergrond van risico op wateroverlast en een langzaam stijgende zeespiegel.

Wij zullen onze bestuurlijke kennis en ervaring inzetten voor een verstandig en toekomstbestendig waterbeheer. Het gaat om onze eigen leefomgeving, onze droge voeten, onze veiligheid.

Lokaal doen we wat decentraal kan, kijken naar wat werkt, een pragmatische aanpak. Groninger Belang zoekt de balans tussen de voor ons gebied belangrijke agrarische sector en de belangen van de inwoners. Energietransitie, klimaatadaptatie, stikstofreductie en natuurbescherming zijn actuele onderwerpen. Oplossingen beginnen bij goed overleg met alle stakeholders, in een behapbaar tijdpad, met gezond boerenverstand: haalbaar en betaalbaar.

Trevor Mooijman voert de lijst aan voor het waterschap Hunze en Aa's. Kijk voor meer informatie op www.groningerbelang.nl.

Iedere dag BBbeter

De BBB waterschap Hunze en Aa's staat voor een waterschap waar het gezond verstand gebruikt wordt en is er voor iedereen: burger, boer, natuur en onderneming. Het waterschap werkt samen met de omgeving en maakt gebruik van de kennis van iedereen in het werkgebied.

Al eeuwen kennen wij de waterschappen, vaak opgericht door boeren die hun omgeving veiliger wilden maken en landerijen (vanuit hun gebiedskennis en ervaring) wilden beschermen tegen het water.

Het waterschap dient zich te richten op de kerntaken die in de waterwet staan.

De inzet en middelen moeten recht doen aan de gebruikers. Dit betekent dat de kosten zo laag mogelijk moeten zijn, maar niet ten koste van de kwaliteit. Ook moet er gezocht worden naar de meest praktische oplossingen zodat de kosten beheersbaar blijven. Als er vragen komen voor uitbreiding van taken voor de waterschappen kan nee ook een antwoord zijn.

www.boerbürgerbeweging.nl/waterschappen/waterschap-hunze-en-aas/

Samen gaten dichten in de dijk

In een laaggelegen delta is water altijd een issue. Waterschappen ondervinden als geen ander de gevolgen van klimaatverandering. Heel belangrijk ons dit goed bewust te zijn.

We zullen tijdig bakens moeten verzetten. Samen met de jeugd. Benut eveneens de kracht van innovaties en betrek betrokken en kundige burgers in gebiedsdialoog. Behoorlijk bestuur betekent problemen niet tot het bittere einde negeren.

Dijken en watersystemen moeten worden versterkt, water vergaand gezuiverd, houd focus op slim watergebruik. Water in Bedrijf sorteert voor op vernieuwing, circulariteit, financieel realisme, goed functionerende ecosystemen en klimaatbestendig land- en watergebruik.

Water geeft ook plezier voor watersport, hengelsport, recreatie en horeca. Duurzaam toerisme en vitale natuur zijn met elkaar verbonden.

Er is een duidelijke relatie in de beheersing van financiële lasten, het oppakken van urgente waterwerken en het vermogen te kiezen voor echt duurzame oplossingen. WIB is uitgesproken over de rol van jongeren en de noodzaak van innovaties.

Over Belang van Nederland (BVNL)

Belang Van Nederland (BVNL) is een nieuwe partij die als doel heeft op te komen voor het belang van Nederland en zijn inwoners. BVNL wil een brede volkspartij zijn die gestoeld is op kernwaarden zoals vrijheid, soevereiniteit, gezond verstand, verantwoordelijkheid, barmhartigheid, fatsoen, ambitie, technologische vooruitgang en eenvoud.

BVNL is cultureel conservatief, maar klassiek liberaal als het gaat om de rol van de overheid. Wij omarmen technologische vooruitgang en zijn ruimdenkend met betrekking tot de medisch-ethische dossiers.

BVNL vindt dat veel besluiten op politieke, publicitaire of emotionele gronden worden genomen zonder nuchter te kijken naar wat het beste is voor Nederland en zijn inwoners. BVNL is voor een bedrijfsmatige benadering van vraagstukken zoals immigratie, de energietransitie en het klimaat.

BVNL is een ondernemerspartij bij uitstek. We willen opkomen voor de hardwerkende Nederlander, de bedrijven, maar ook voor de meer dan 1,2 miljoen zelfstandigen, die een cruciale rol vervullen in de Nederlandse economie.

PARTIJEN VERDELEN 100 PUNTEN: DIT VINDEN ZIJ BELANGRIJK!

Of er wel iets te kiezen valt tijdens de waterschapsverkiezingen? Jazeker! Om duidelijk te maken wát hebben we vijf stellingen geformuleerd. Politieke partijen die meedoen aan de verkiezingen verdelen 100 punten over deze stellingen. De stellingen die zij belangrijk vinden geven ze meer punten dan stellingen die ze minder belangrijk vinden. Zo krijg jij - als kiezer - een beter beeld bij de partijen en hun standpunten

Wil je hulp bij het stemmen?

In deze krant stellen de partijen waarop jij 15 maart kunt stemmen zich aan je voor. En aan de hand van hun puntenverdeling over vijf stellingen, zie je direct wat zij belangrijk vinden.

Wil je een nog beter beeld krijgen van de standpunten van de partijen? Dat kan! Op www.hunzeenaas.nl/verkiezingen vind je veel informatie. Of ga naar hunzeenaas.mijnstem.nl. In deze digitale stemhulp staan een aantal stellingen. Als je ze invult, zie je welke partij het best aansluit bij jouw opvattingen.

Wij vinden het belangrijk dat de belastingtarieven van het waterschap niet stijgen (afgezien van inflatie).

Inwoners en bedrijven betalen waterschapsbelasting. Het is de belangrijkste bron van inkomsten voor het waterschap. Met het belastinggeld voeren we onze wettelijke taken uit, zoals de zorg voor voldoende water, stevige dijken en het zuiveren van rioolwater. Het waterschapswerk wordt elk jaar duurder door inflatie. Hierdoor stijgen ook de belastingtarieven elk jaar. Afgezien van inflatie kan ons algemeen bestuur keuzes maken. Keuzes over wat we doen, hoe we het doen en wat dat mag kosten. Zoals bijvoorbeeld meer investeren in het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, rioolwater nog schoner maken dan de wettelijke norm of meer doen om de uitstoot van CO2 te beperken. Voor welke ambities kiezen partijen? En in welke mate mag dat gepaard gaan met hogere belastingtarieven? Of houden we het bij een sobere en doelmatige uitvoering van onze wettelijke taken?

Water Natuurlijk:	10
PvdA:	20
VVD:	25
CDA:	20
AWP:	10
50PLUS:	15
ChristenUnie:	20
Groninger Belang:	30
BBB:	28
Water in bedrijf:	20
Belang van Nederland:	40

Wij vinden het belangrijk dat het waterschap meer doet om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Het klimaat verandert. Ook in Nederland. We krijgen vaker te maken met extreme neerslag én extreme droogte. Ook stijgt de zeespiegel. De gevolgen hiervan worden zichtbaar. Kwetsbare natuur heeft last van verdroging, de landbouw lijdt soms onder te natte of te droge omstandigheden en het risico op wateroverlast neemt toe. Het waterschap kan van alles doen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Denk aan: extra pompen plaatsen voor de aan- en afvoer van water, beken verbreden of gebieden inrichten waar we regenwater kunnen opvangen zodat we een buffer hebben voor droge tijden. De vraag is: hoe ver willen partijen in ons algemeen bestuur hierin gaan en wat mag dat kosten? Of accepteren zij hogere risico's op schade door extreem weer?

Water Natuurlijk:	30
PvdA:	30
VVD:	30
CDA:	27
AWP:	35
50PLUS:	30
ChristenUnie:	20
Groninger Belang:	30
BBB:	18
Water in bedrijf:	20
Belang van Nederland:	30

Wij vinden het belangrijk dat het waterschap bijdraagt aan de energietransitie.

We willen in Nederland de uitstoot van CO2 fors beperken. Dat betekent: veel minder fossiele brandstoffen gebruiken en overstappen naar hernieuwbare energie. Het waterschap verbruikt veel energie, vooral voor het dagelijks zuiveren van miljoenen liters rioolwater. Hunze en Aa's voorziet op dit moment met duurzame energie in 40 procent van de eigen energiebehoefte en we zijn op weg naar 100 procent energieneutraal. Maar is dat genoeg? Of vinden partijen dat meer investeringen nodig zijn op het gebied van duurzame energie, zoals het plaatsen van zonnepanelen of windmolens op waterschaplocaties? Of meer rioolslib vergisten? Of een wagenpark dat volledig bestaat uit elektrische voertuigen? Of doen we al voldoende en zijn maatregelen pas aan de orde als we de kosten ervan volledig terugverdienen?

Water Natuurlijk:	20
PvdA:	10
VVD:	10
CDA:	19
AWP:	10
50PLUS:	30
ChristenUnie:	15
Groninger Belang:	5
BBB:	15
Water in bedrijf:	20
Belang van Nederland:	0

Wij vinden het belangrijk dat het waterschap medicijnresten uit rioolwater gaat halen.

In rioolwater zitten medicijnresten. Doordat ongebruikte medicijnen door wc of gootsteen worden gegooid. En doordat we een deel van de medicijnen die we innemen ook weer uitscheiden via de ontlasting. Omdat we medicijnresten op onze rioolwaterzuiveringen niet uit het rioolwater kunnen halen, stromen ze met het gezuiverde rioolwater richting sloten, beken en kanalen. Daar brengen medicijnresten schade toe aan de natuur. Een voorbeeld is geslachtsverandering bij vissen die daardoor geen nakomelingen meer kunnen krijgen. Het waterschap kan investeren in technieken om medicijnresten wél uit rioolwater te halen. Ook de samenleving kan wat doen. Zo kunnen ziekenhuizen met een eigen zuiveringsinstallatie medicijnresten uit de urine van patiënten halen. Ook helpt het als inwoners ongebruikte medicijnen niet wegspoelen via het toilet. De vraag is hoe ver partijen willen gaan en wat dat mag kosten. Wanneer is schoon, schoon genoeg?

Water Natuurlijk:	20
PvdA:	30
VVD:	25
CDA:	22
AWP:	25
50PLUS:	5
ChristenUnie:	25
Groninger Belang:	25
BBB:	19
Water in bedrijf:	20
Belang van Nederland:	5

Wij vinden het belangrijk dat het waterschap watervriendelijk gedrag stimuleert.

Het waterschap zorgt voor schoon, voldoende en veilig water. Tegelijkertijd hebben we allemaal invloed op het water in sloten, beken, meren en kanalen. Zo kunnen inwoners tegels uit hun tuin halen, een groen dak nemen of een regenton gebruiken voor de opvang van regenwater. Verder helpt het als we geen verfresten, frituurvet, medicijnen of billendoekjes door gootsteen of toilet spoelen. Ook ondernemers kunnen zorgvuldig omgaan met hun afvalwater en maatregelen nemen om regenwater op te vangen. En grondbezitters en terreinbeheerders kunnen nadenken over hoe ze omgaan met bodem, drainage, beregening, bemesting en bestrijdingsmiddelen. Als waterschap kunnen we watervriendelijk gedrag stimuleren. Bijvoorbeeld met communicatiecampagnes. Of door subsidies te verstrekken aan inwoners die een regenton of groen dak nemen, of aan agrariërs die hun drainage verbeteren of een stuwte in de eigen sloot plaatsen. Kortom, wat vinden partijen: moet het waterschap geld en middelen vrijmaken om watervriendelijk gedrag te stimuleren?

Water Natuurlijk:	20
PvdA:	10
VVD:	10
CDA:	12
AWP:	20
50PLUS:	20
ChristenUnie:	20
Groninger Belang:	10
BBB:	20
Water in bedrijf:	20
Belang van Nederland:	25

Water Natuurlijk

Klimaatverandering, waterkwaliteit en natuur

Deze drie horen bij elkaar. Schoon water is essentieel voor de natuur. Natuur geeft bij water-overlast ruimte aan water door haar bergingsfunctie. Veel natuur-gebieden dreigen te verdrogen doordat het waterbeheer groten-deels is afgestemd op intensieve landbouw. Het landschap is zijn natuurlijke sponswerking kwijt.

Met de toenemende klimaat-verandering, die zowel water-overlast als langdurige droogte met zich meebrengt, wordt dit een steeds groter probleem. Water Natuurlijk wil een robuust watersysteem en een flexibeler peilbeheer dat meebeweegt met de natuurlijke veranderingen van het seizoen. Dit komt de natuur ten goede.

We zetten in op duurzaam water-beheer; voor schoner water zuiveren we rioolwater van schadelijke stoffen. We geven het goede voorbeeld door mee te werken aan de energietransitie. Investeren in bewust omgaan met water en belonen van goede initiatieven horen daarbij. De waterschapslasten mogen daarvoor beperkt stijgen, zodat we de rekening niet bij onze kleinkinderen leggen. Uitgangspunt is dat de vervuiler en gebruiker betalen.

- Stelling 1 ■ 10
- Stelling 2 ■ 30
- Stelling 3 ■ 20
- Stelling 4 ■ 20
- Stelling 5 ■ 20

Waterkwaliteit, betaalbaarheid en klimaatadaptatie

Alle vijf de stellingen kan de PvdA onderschrijven. Er zitten geen 'extreme' stellingen bij. Maar er is wel een rode draad: alle keuzes die worden voorgesteld, kosten geld. Daarom kunnen ze ook niet allemaal op één moment worden gerealiseerd.

De PvdA vindt het belangrijk dat de generaties van nu en morgen goed in Drenthe en Groningen kunnen blijven wonen. Waterkwaliteit is vanouds een van de kerntaken van ons waterschap en daarin moeten we investeren: medicijnen, micro-plastics, schadelijke chemische stoffen, ze moeten eruit!

Ook de aanpassingen aan de gevolgen van de klimaatverandering vinden we heel belangrijk. We moeten hier met elkaar veilig en gezond kunnen leven, met droge voeten.

Het geld dat hiervoor nodig is, komt bij het waterschap vandaan maar ook anderen (zoals het Rijk) moeten meebetalen. Samen maken we onze buurten, dorpen en steden en ons landelijk gebied klaar voor de toekomst. De PvdA staat voor een deskundig bestuur van het waterschap dat samen met de inwoners, agrariërs, ondernemers en anderen de klus gaat klaren!

- Stelling 1 ■ 20
- Stelling 2 ■ 30
- Stelling 3 ■ 10
- Stelling 4 ■ 30
- Stelling 5 ■ 10

Duurzame uitoefening van taken door het waterschap

Stelling 1: De VVD is voor een duurzaam financieel beleid. Belastingtarieven moeten minimaal stijgen met inflatie en mogen alleen meer stijgen als nieuwe investeringen toekomstige grote schades voorkomen.

Stelling 2: Het waterschap moet haar kerntaken (waterzuivering, waterkwaliteit en waterkering) goed uitvoeren. De VVD stelt dat klimaatadaptatie en duurzaamheid ook belangrijke uitbreidingen zijn van de taken van het waterschap.

Stelling 3: De energietransitie is voor de VVD belangrijk. Dit is geen kerntaak van het waterschap. Volgens de VVD pakken andere partijen dit op en kan het waterschap helpen met kennis en kunde.

Stelling 4: Het zuiveren van water is een kerntaak van het waterschap. De VVD wil dat medicijnresten worden verwijderd vanwege de waterveiligheid en volksgezondheid. De VVD stelt dat er hierbij gebruik gemaakt kan worden van bestaande en bewezen technieken.

Stelling 5: De VVD is erg voor het dragen van eigen verantwoordelijkheid, maar het waterschap kan dit niet als enige stimuleren.

- Stelling 1 ■ 25
- Stelling 2 ■ 30
- Stelling 3 ■ 10
- Stelling 4 ■ 25
- Stelling 5 ■ 10

Klimaatbestendig en betaalbaar, veilig en schoon water

De afgelopen jaren heeft het CDA ervoor gezorgd dat de belastingen betaalbaar (onder de jaarlijkse inflatie) zijn gebleven. Niet alleen voor onze inwoners en bedrijven, maar ook voor onze agrariërs en natuurbeheerders.

Ook de komende jaren zullen we verantwoord en doelmatig met uw geld omgaan. Wel vragen klimaatverandering (droogte, extreme neerslag) en vervuiling van het water (oa medicijnen) om meer maatregelen. Maatregelen om water langer in het eigen gebied vast te houden, hemelwater af te voeren via het oppervlaktewater in plaats van op het riool en voldoende water voor gezond drinkwater zijn nodig.

Dit zal onontkoombare kosten met zich mee brengen. Door bijvoorbeeld energiebesparing en energieopwekking via onze rioolwaterzuiveringsinstallaties en zonnedaken kunnen we deze kosten beperken. Dit is goed voor zowel onze portemonnee als ook voor natuur en milieu.

Door verantwoord met natuur en milieu om te gaan houden we ook ons water schoner en veiliger. Dit komt ons en onze (klein)kinderen ten goede.

- Stelling 1 ■ 20
- Stelling 2 ■ 27
- Stelling 3 ■ 19
- Stelling 4 ■ 22
- Stelling 5 ■ 12

AWP, neemt stelling!

Belastingtarieven: Investeren in een waterveilige toekomst is belangrijk. AWP is voor verstandige zuinigheid. Met hogere tarieven voor vervuiler en intensieve gebruiker.

Klimaatverandering: Bij verwachte onomkeerbare schade moet de natuur voorgaan. De AWP wil daarom een robuust waterpeil. Niet alles kan overal. Functie (natuur of landbouw) volgt peil. Een kerntaak van het waterschap is investeren in natuur en biodiversiteit. Daarin ziet AWP ruimte voor realisatie van de klimaatdoelen.

Energietransitie: Ruimte bieden aan duurzame en circulaire initiatieven. Door gerichte investeringen die bijdragen aan realisatie van energieneutraliteit.

Medicijnresten: Investeren in bewustwording en zuivering. Maar wat er niet in komt hoeven we ook niet te zuiveren. Hiervoor staat AWP.

Watervriendelijk gedrag: Stimuleren van dit gedrag door communicatiecampagnes. Niet door subsidies, maar belonen van initiatieven die leiden tot minder vervuiling. En extra belasten van activiteiten die drukken op de kerntaak van het waterschap.

- Stelling 1 ■ 10
- Stelling 2 ■ 35
- Stelling 3 ■ 10
- Stelling 4 ■ 25
- Stelling 5 ■ 20

Belastingtarieven: De lasten worden verdeeld naargelang er gebruik wordt gemaakt van het water.

Klimaatverandering: Het huidige beleid dient voortgezet te worden. Er gebeuren vele goede zaken, maar er moet meer ingezet worden op innovaties van de waterhuishouding.

Energietransitie: Geen extra windmolens op land. Klimaatneutraal opereren moet wel het streven zijn en windmolens op zee zou dan ook een goed alternatief zijn. Verdere uitbreiding van zonnepanelen op gebouwen en kleinschalige waterturbines in de waterlopen en spuikanalen moet onderzocht worden.

Medicijnresten Dit probleem is tweeledig. Ten eerste moet er meer op preventie worden ingezet om te voorkomen dat overgebleven medicijn in het riool komt. Ten tweede moet er aan vernieuwde zuiveringstechnieken worden gewerkt om de medicijnresten te verwijderen uit fecaliën.

Watervriendelijk gedrag: Wij zijn voor het promoten van watervriendelijk gedrag en bij nieuwbouw zowel particulier als bedrijfsmatig een dringend verzoek voor een goede buffermogelijkheid voor opvang hemelwater.

- Stelling 1 ■ 15
- Stelling 2 ■ 30
- Stelling 3 ■ 30
- Stelling 4 ■ 5
- Stelling 5 ■ 20

Samen bereik je meer

De wateropgave is een brede maatschappelijke opgave. Iedereen is nodig om dit voor elkaar te krijgen. We nodigen niet alleen overheden, maar ook maatschappelijke organisaties, economische partijen en inwoners uit om bij te dragen. Alleen samen kunnen we dat bereiken wat nodig is.

De inzet van anderen stimuleren we door bijdragen aan de opgave te belonen. Een van de mogelijkheden is het leveren van een subsidie of een financiële bijdrage. Wij denken daarbij concreet aan:

- a. De transitie van agrarisch grondgebruik naar extensief landgebruik subsidiëren zodat hogere peilen mogelijk zijn.
- b. Subsidies voor maatregelen om waterverbruik en -afvoer te verminderen. Zoals regenton subsidie, ontharding van tuinen en bedrijfsterreinen, gebruik van grijs water voor toilet en tuin.
- c. Het gesprek met grootverbruikers van water aangaan om te zoeken naar besparingsmaatregelen voor water.
- d. Campagnes die gedrag beïnvloeden, zoals korting op openluchtbaden om daarmee het enorme waterverbruik van zwembadjes in tuinen te verminderen.

- Stelling 1 ■ 20
- Stelling 2 ■ 20
- Stelling 3 ■ 15
- Stelling 4 ■ 25
- Stelling 5 ■ 20

Gezond en verstandig met water!

Groninger Belang is een lokale partij die opkomt voor de belangen van alle inwoners in het gebied. Wij zijn onafhankelijk van landelijke partijen en bepalen onze eigen agenda. "Wat is goed voor onze inwoners?" Dus nadenken voordat er doelen worden vastgesteld en je zoveel mogelijk beperken tot de kerntaken.

Wij zijn voor een eerlijke verdeling van de waterschapslasten en willen deze betaalbaar houden voor iedereen.

Waterveiligheid en waterbeheer staan hierbij voorop. Sterke zee- en kanaaldijken en voldoende mogelijkheden om water op te vangen. Wij willen nergens te veel water, maar ook niet te weinig water.

Waterbeheer gaat uiteindelijk over de eigen leefomgeving. In de stad heb je een probleem als de straat onder water staat en in een hooggelegen gebied als er droogte is. GB wil geen kortetermijnoplossingen. Ook onze kinderen moeten droge voeten houden en kunnen beschikken over schoon water.

Bij de rioolwaterzuiveringen wil GB snel onderzoek om medicijnresten uit de waterkringloop te halen. Het schaadt de gezondheid van mens en dier.

- Stelling 1 ■ 30
- Stelling 2 ■ 30
- Stelling 3 ■ 5
- Stelling 4 ■ 25
- Stelling 5 ■ 10

Iedere dag BBBeter

Belastingtarieven: Wij zijn alleen voor een verhoging van belasting als het nodig is voor de uitvoering van wettelijke taken en deze investering ten goede komt aan de belastingbetaler.

Klimaatverandering: Het is belangrijk dat waterschappen zich ook bezighouden met klimaatverandering. Er moet gestreefd worden dat in te droge/natte omstandigheden het water op peil blijft. In gebieden waar dat lastig is heeft waterschap Hunze en Aa's de plicht om samen met andere partijen de landbouw, visserij en natuur pro-actief bij te staan.

Energietransitie: Het waterschap is goed bezig om klimaatneutraal te worden. Daarbij blijven we streven dat zuiveringen en gebouwen energieneutraal zijn en dat de restproducten hergebruikt kunnen worden.

Medicijnresten: Wij moeten zoveel mogelijk voorkomen dat medicijnresten in het rioolwater komen. Investeer in bewustwording over medicijnresten. Wat er niet in zit hoeft er ook niet uitgehaald te worden.

Watervriendelijk gedrag: Het watervriendelijk gedrag dient gestimuleerd te worden. Dit moet vooral gebeuren door voorlichting aan burgers, scholen etc. zodat we samen beter en zuiniger om gaan met water.

- Stelling 1 ■ 28
- Stelling 2 ■ 18
- Stelling 3 ■ 15
- Stelling 4 ■ 19
- Stelling 5 ■ 20

Alle hens aan dek voor een klimaatrobuust Hunze & Aa's

Nederland is gevormd door water en menskracht. De bescherming tegen water en de zorg voor schoon water is toegewezen aan het waterschap.

Onze watersystemen worden op de proef gesteld door het klimaat. Ook landbouw, industrie en recreatie belasten het systeem. Daarbij ligt er een grote opgave op het terrein van waterkwaliteit.

Terugwinning van grondstoffen draagt bij aan een circulaire economie. Lagere zuiveringskosten houden de belastingen beheersbaar.

De aanpak van minder medicijnresten is van belang, naast ook minder PFAS, microplastics en andere vervuilende stoffen. WIB bepleit dit in een bredere context te bezien in termen van fasering, intensiteit, ketensamenwerking en/of bronaanpak. Het waterschap moet wel de regie nemen.

Waterbeheer is gericht op het functioneren van watersystemen. De kerntaken van het waterschap staan niet los van elkaar. Daarom zijn alle 5 genoemde stellingen voor Water in Bedrijf van belang. Een integrale benadering is vereist om gedurende vier seizoenen droge voeten en voldoende en schoon water te hebben.

- Stelling 1 ■ 20
- Stelling 2 ■ 20
- Stelling 3 ■ 20
- Stelling 4 ■ 20
- Stelling 5 ■ 20

BVNL wil een betaalbaar waterschap gericht op kerntaken

Belang van Nederland (BVNL) is van mening dat waterschappen zich moeten richten op haar kerntaken. Op deze wijze blijft het waterschap doelmatig handelen en blijft het voor burgers en ondernemers betaalbaar.

De Nederlandse landbouw is volgens BVNL van groot belang voor Nederland. Naast het feit dat veel mensen werkzaam zijn in de landbouw (toeleveranciers en de verwerkende industrie meegerekend) is de landbouw in Nederland zeer belangrijk voor onze garantie op voedselvoorziening. Volgens BVNL dient het waterschap de behoeften vanuit de landbouw te vervullen. Een voorbeeld hiervan is het waterpeil in het voor- en najaar niet te snel te laten stijgen in verband met de voorjaarswerkzaamheden en in het najaar de oogst. In de zomer dient het waterschap te zorgen dat voldoende oppervlakte- en grondwater beschikbaar is voor beregening.

Voor alle Nederlanders dient het waterschap te zorgen dat het water in hun omgeving veilig is. Ook is het van belang dat Nederland waterrobuust is ingericht zodat iedereen veilig kan wonen, werken en ondernemen.

- Stelling 1 ■ 40
- Stelling 2 ■ 30
- Stelling 3 ■ 0
- Stelling 4 ■ 5
- Stelling 5 ■ 25

PRAKTISCHE VRAGEN OVER STEMMEN

Waar en wanneer kan ik stemmen?

Stemmen kan op woensdag 15 maart 2023. De meeste stemlokalen gaan om 7.30 uur open en sluiten om 21.00 uur. Op je stempas staat het adres van het dichtstbijzijnde stemlokaal.

Let op! Sommige gemeenten liggen op de grens van verschillende waterschappen. Als je in zo'n gemeente woont, kan je mogelijk niet in elk stemlokaal stemmen. Weten waar je terecht kunt? Je gemeente kan het je vertellen.

Wat heb ik nodig om te stemmen?

Heb je stemrecht, dan krijg je een stempas thuisgestuurd. Deze moet je meenemen naar het stemlokaal. Je ontvangt overigens twee stempassen; op 15 maart kun je ook stemmen voor Provinciale Staten. Mocht je je stempas kwijt raken, neem dan contact op

met je gemeente. Je krijgt dan een vervangende stempas.

Mag ik in een andere gemeente stemmen?

Wil je in een andere gemeente stemmen dan waar je woont? Dat kan. Je moet wel stemmen binnen de grenzen van het waterschap waar je woont. Je hebt in dat geval een kiezerspas nodig, die je kunt aanvragen bij je eigen gemeente. Naast de stempas of kiezerspas heb je ook een identiteitsbewijs (ID-kaart, paspoort of rijbewijs) of Nederlandse verblijfsvergunning nodig om te kunnen stemmen. Je identiteitsbewijs mag maximaal vijf jaar verlopen zijn.

Mag iemand anders voor mij stemmen?

Ja, je kunt iemand hiervoor een volmacht verlenen. Vul zijn of haar naam in op de achterkant van je stempas. Let op: de gevolmachtigde moet wel in dezelfde gemeente

wonen als jij en mag maximaal twee machtigingen hebben. Ook moet deze persoon een kopie van jouw identiteitsbewijs meenemen naar het stemlokaal.

Twee verkiezingen op 15 maart

Je kunt op 15 maart twee keer stemmen. Naast de waterschapsverkiezingen mag je ook naar de stembus voor de verkiezingen van Provinciale Staten. Het werkgebied van waterschap Hunze en Aa's ligt in de provincies Groningen en Drenthe. Meer weten over de verkiezingen voor Provinciale Staten in jouw provincie? Kijk dan op:

- Provincie Groningen: [kiesvoorg groningen.nl](https://www.kiesvoorg groningen.nl)
- Provincie Drenthe: [daaromstemikop15maart.nl](https://www.daaromstemikop15maart.nl)

[HUNZEENAAS.NL/VERKIEZINGEN](https://www.hunzeenaas.nl/verkiezingen)